Kasvun tavoittelusta nykyisen toiminnan ylläpitämiseen

13.7.2020

Kevään 2020 koronakriisi aiheutti äkillisen ja rajun toimintaympäristön muutoksen yrityksille. Kasvua tavoittelevien yritysten määrä väheni huomattavasti. Miespuolisten yrittäjien tavoitteet muuttuivat huomattavasti naispuolisia yrittäjiä enemmän. Eniten tukea jaksamiseensa yrittäjät saivat perheeltä ja ystäviltä.

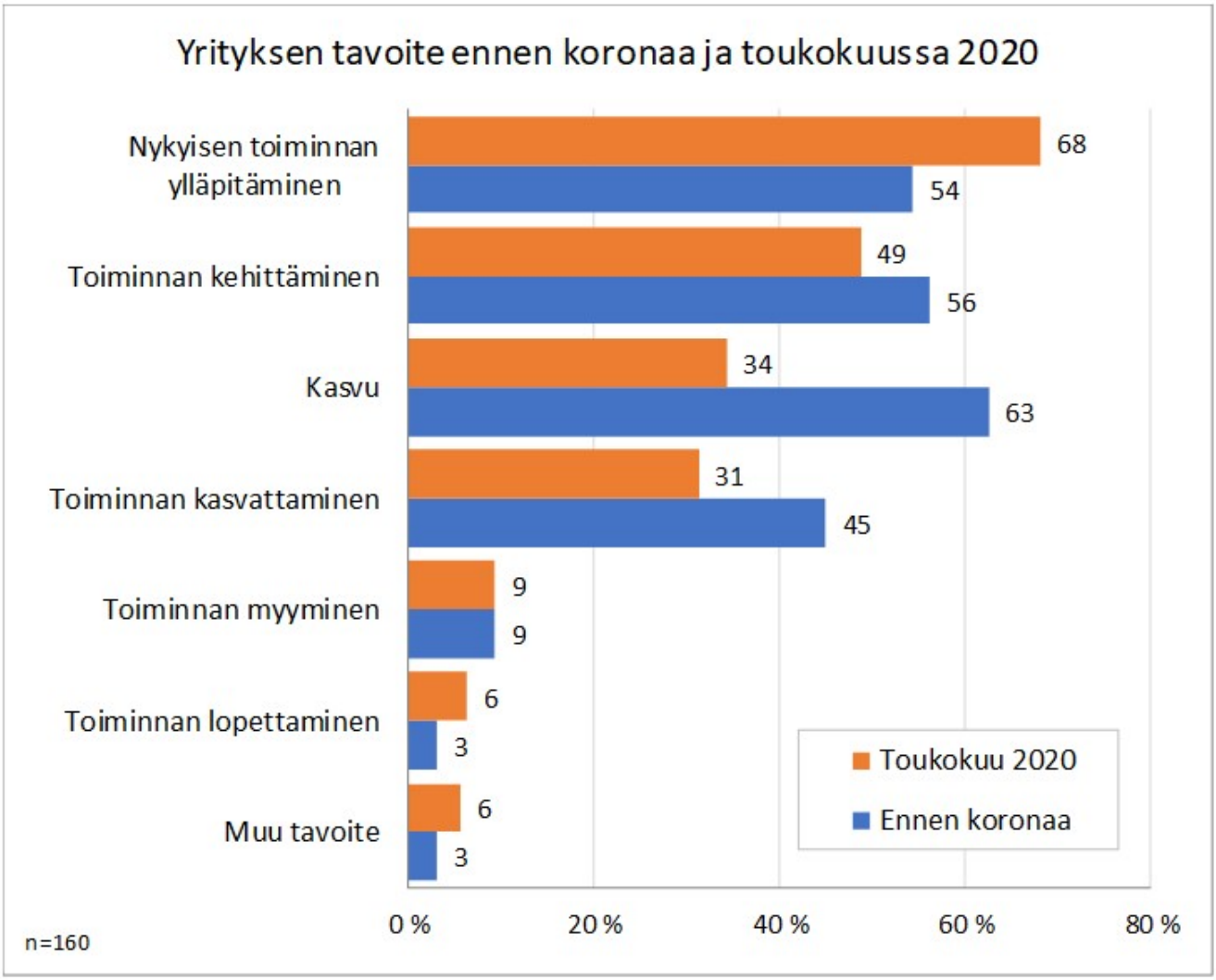
Miehet siirtyivät ylläpitämään nykyistä toimintaa, naiset kehittävät yrityksiään edelleen

Eteläpohjalaisilta yrityksiltä kysyttiin, millaisia tavoitteita niillä oli ennen koronakriisiä ja mitä tavoitteet olivat toukokuussa 2020. Nykyisen toiminnan ylläpitäminen oli aiemmin tavoitteena reilulla puolella yrityksistä, koronakriisin aikana se oli tavoitteena kahdella kolmanneksella vastaajista. Mielenkiintoinen ero näkyy asiaa sukupuolittain tarkasteltaessa. Naisvastaajien osalta nykyisen toiminnan ylläpitäminen oli edelleen yrityksen ykköstavoite, miehillä puolestaan tämä oli aiemmin neljännellä sijalla yrityksen tavoitteista ja nyt koronakriisin aikana se nousi päätavoitteeksi ylitse muiden.

Toiminnan kehittäminen oli tavoitteena ennen koronaepidemiaa 56 %:lla vastanneista, toukokuussa 2020 alle puolella. Myös tämän tavoitteen osalta naisten ja miesten vastauksissa oli eroja. Naisten osalta tämä tavoite oli pysynyt ennallaan, mutta miesvastaajista yrityksen toiminnan kehittämistä tavoittelikin koronakriisin aikana 14 prosenttiyksikköä aiempaa harvempi. Tämä on mielenkiintoinen asia. Kuten tässäkin kyselyssä kävi ilmi, osa yrittäjistä käyttää koronakriisin takia muusta toiminnasta vapautunutta aikaa yrityksen palvelujen, tuotteiden tai sisäisten prosessien kehittämiseen. He käyttävät aikaa sellaiseen työhön, jolle hyvän kaupankäynnin hetkellä ei tahdo löytyä aikaa. Toimintaympäristön ja markkinatilanteen normalisoituessa näillä yrityksillä voikin olla etumatkaa niihin yrityksiin, jotka eivät ole toimintojaan kehittäneet.

Suurin muutos oli tapahtunut kasvua tavoittelevien yritysten osalta. Kun ennen koronaepidemiaa kasvua tavoitteli lähes kaksi kolmannesta vastanneista, toukokuussa 2020 se oli tavoitteena enää kolmanneksella. Eroa aiempaan oli 29 prosenttiyksikköä. Toiminnan kasvattaminen oli ennen kriisiä ollut yrityksen tavoitteena 45 %:lla ja koronakriisin tultua se oli tavoitteena vajaalla kolmanneksella vastanneista.

Yrityksen toiminnan myyminen tai lopettaminen oli ennen koronaa hyvin harvalla yrityksellä tavoitteena, eikä siinä juuri muutosta tapahtunut koronakriisin tullessakaan.

Kuva: Yritysten tavoitteet ennen koronaa ja toukokuussa 2020.

Tavoitteiden muuttumisen osalta voidaan nähdä eroja nais- ja miesvastaajien välillä. Naisten vastauksissa on vähemmän muutosta yrityksen tavoitteissa ennen koronaa verrattuna toukokuuhun 2020 kuin miesten. Miesvastaajien osalta on tapahtunut suurempaa siirtymää kehittämisestä, kasvusta ja kasvattamisesta toiminnan ylläpitämiseen.

Jaksamista tukivat eniten perhe ja ystävät

Yrittäjien jaksamisesta kannettiin huolta koronakriisin jyllätessä. Kyselyssä kysyttiin, mitkä asiat ovat parhaiten tukeneet yrittäjien omaa jaksamista kriisin aikana. Ehdottomasti tärkeimmäksi vaihtoehdoksi nousi perhe ja ystävät, sen valitsi hieman yli kolme neljännestä vastanneista. Seuraavina tulivat verkostot muiden yrittäjien kanssa (47 %), jonka valitsi hieman alle puolet vastanneista ja hyvä työporukka (42 %). Yli kolmannes vastanneista nosti esiin myös aiemman kokemuksen kriisistä ja liiketoiminnallisesta haasteesta. Reilu neljännes ilmoitti rahallisen tuen tai avustuksen auttaneen jaksamista.

Tulosten mukaan miesten ja naisten jaksamista tukeneiden asioiden välillä oli eroja. Molemmat katsoivat perheen ja ystävien olevan tärkein jaksamista tukeva lähde. Muuten miehillä korostuivat verkostot muiden

yrittäjien kanssa, hyvä työporukka ja aiempi kokemus kriisistä tai liiketoiminnallisesta haasteesta yrittäjän omaa jaksamista tukevina asioina ja tahoina. Naisvastaajilla hajonta oli tasaisempaa eri vaihtoehtojen välillä. Toimintaan saatu rahallinen tuki tai avustus oli tulosten valossa naisille tärkeämpi jaksamista tukeva tekijä kuin miehille.

Neljä viidestä yrittäjästä luottaa yrityksen selviävän koronakriisistä

Neljä viidestä kyselyyn vastanneesta jaksoi luottaa siihen, että yritys selviää koronakriisistä. Kuudesosa vastaajista on sitä mieltä, että toukokuussa 2020 oli vielä liian aikaista sanoa, kuinka yritykselle käy koronakriisin seurauksena.

Kysymystä tarkasteltiin myös yrityskoon ja sukupuolen suhteen ristiintaulukointeina. Näissä tarkasteluissa ei löytynyt mainittavia eroja erikokoisten yritysten välillä eikä nais- ja miesvastaajien välillä. Positiivista on, että suurin osa vastaajista luottaa yrityksensä selviävän kriisistä. Liiketoiminta jatkuu suurimmalla osalla, vaikkakin joillakin vähemmällä kapasiteetilla tai palveluilla.

Artikkelin tiedot perustuvat SeAMKin liiketoiminta ja kulttuuri yksikön toukokuussa 2020 toteuttamaan kyselyyn. Kyselytutkimuksella selvitettiin mitä vaikutuksia kriisillä on ollut Etelä-Pohjanmaalla. Kyselyyn vastasi 163 yrittäjää eri aloilta. Raportti tuloksista kokonaisuudessaan on luettavissa täältä.

Salla Kettunen
Asiantuntija TKISeAMK Liiketoiminta ja kulttuuri

Marja Katajavirta
Asiantuntija TKI SeAMK Liiketoiminta ja kulttuuri

Jutta Mäkipelkola
Asiantuntija TKISeAMK Liiketoiminta ja kulttuuri